

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
Факультет «Управління залізничним транспортом»
Кафедра «Філософія та історія науки і техніки»**

Хромова О.І.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання контрольних робіт
з дисципліни
«СОЦІОЛОГІЯ»**

для студентів
галузі знань 27 «Транспорт»,
спеціальності 275 «Транспортні технології
(на залізничному транспорті)»
заочної форми навчання

Київ 2020

УДК: 316 (078)

Хромова О.І.

Соціологія: Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт для студентів всіх спеціальностей заочної форми навчання. – К.: ДУІТ, 2020. – 39 с.

Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з дисципліни «Соціологія» підготовлені відповідно до освітньо-професійної програми та навчального плану спеціальності 275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)».

Призначені для студентів галузі знань 27 «Транспорт», спеціальності 275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)» заочної форми навчання.

Методичні рекомендації розглянуті та затверджені на засіданні кафедри «Філософія та історія науки і техніки» (протокол № 10 від 27 травня 2020 року) та на засіданні науково-методичної комісії факультету «Управління залізничним транспортом» (протокол №10 від 22 червня 2020 року).

Укладачі: Хромова О.І.

к. філос. н., доцент, доцент кафедри «Філософія та історія науки і техніки»

Рецензенти: Черняк Д.С.

к. соц. н., доцент, доцент кафедри філософії та українознавства КНУТД

Гамалія В.М.

д. іст. н., ст. н. спів., завідувач кафедри «Філософія та історія науки і техніки» ДУІТ

ЗМІСТ

Передмова	4
Зміст навчальної дисципліни	6
Методичні рекомендації та вимоги до виконання контрольної роботи	10
Варіанти контрольної роботи з навчальної дисципліни «Соціологія»	16
Рекомендована література	37

ПЕРЕДМОВА

Соціологія – одна з наймолодших наук, наукова дисципліна, що вивчає особливу реальність навколишнього нас світу – людське суспільство.

В третьому тисячолітті у всьому світі відбуваються істотні зміни у сфері праці, інформації і влади. Освіта стає самостійним чинником глибоких соціальних і економічних змін. Високоосвічені люди є тепер не просто носіями кращих зразків національної культури, але і особливим суспільним потенціалом, без якого суспільство стає неконкурентоздатним. Тепер студенти мають бути не тільки професійно підготовленими у вибраній області, але і соціально компетентними людьми, що знають закони соціальної організації, розвитку суспільних змін, володіють азами грамотного спілкування.

Сьогодні соціальна значущість людей є еквівалентом їх суспільної гідності, дозволяє їм реалізуватися в суспільстві собі подібних і здійснити своє призначення. Знання соціології як необхідного елементу сучасної гуманітарної культури – найважливіша умова розвитку людського в людині, яку від інших «стадних» тварин відрізняють інтелект, здібність до усвідомлення і духовність, пріоритет ціннісного світу.

Сучасна соціологічна наука являє собою гігантську систему соціальних знань, дослідницьких технологій, методик, за допомогою яких вона охоплює соціальну реальність, процеси і явища соціального життя, інші соціальні сфери. Цей масив невпинно поповнюється новими знаннями.

Освоєння курсу соціології дозволяє також оволодіти фундаментальними основами важливих знань, уміннями та навичками з підготовки й проведення конкретних соціологічних досліджень.

Мета вивчення дисципліни – ознайомлення студентів з основними етапами становлення і розвитку соціології як науки, процесами суспільного життя, законами функціонування і розвитку суспільства та його складових компонентів.

Завдання дисципліни – формування у студентів соціологічного світогляду щодо розкриття соціальних явищ та процесів, що пронизують соціальні взаємодії людей у різних вимірах суспільного життя та повсякденності; розвиток вмінь послуговуватися категоріальним апаратом соціології, її методами дослідження, а також теоретичними та концептуальними напрацюваннями.

Тенденції розвитку сучасної вищої освіти передбачають збільшення питомої ваги самостійної роботи студента в процесі вивчення навчальної дисципліни. Самостійна робота студентів спрямована на забезпечення загальноосвітньої та практичної підготовки згідно з професійними інтересами кожного студента, сприяє формуванню незалежних поглядів, умінню обґрунтувати свою точку зору і самостійно виконати запропоноване завдання. Така форма занять поглиблює здобуті студентами знання, надає можливості набуття практичних навичок, а отже вимагає і відповідного навчально-методичного забезпечення цієї форми навчального процесу.

До самостійної роботи студентів належать такі види робіт, які вони виконують під час підготовки до всіх аудиторних занять, у процесі підготовки домашніх або аудиторних завдань, навчально-наукової або науково-дослідної діяльності незалежно від того, чи проводиться вона без участі або за умов консультування викладачем поза розкладом або за розкладом, що регламентує самопідготовку. Самостійна робота студентів є основною формою оволодіння знаннями у вільний від аудиторних занять час. *У студентів-заочників більшість навчального часу складає самостійна робота.*

Навчальним планом з дисципліни «Соціологія» передбачено виконання студентами контрольної роботи. Виконання такої форми самостійної роботи закладає у студента первинні навички самостійної дослідницької діяльності, набуття навичок пошуку, опрацювання відповідних джерел інформації, а також дозволяє перевірити рівень засвоєння основних знань з навчальної дисципліни. Контрольна робота – є одним з основних видів самостійної роботи студента заочної форми навчання.

Головне завдання цієї методичної розробки – допомогти студентам у виконанні контрольної роботи, визначити основні проблеми, на які потрібно звернути увагу під час цього процесу.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I. Теоретична соціологія.

Тема 1. Вступ до соціології. Соціологія як наука.

Соціологія як наука. Об'єкт і предмет соціології. Особливості та відмінні риси соціологічного підходу до розуміння суспільства.

Структура соціологічної системи знання. Органічний зв'язок конкретно-соціологічних досліджень з загальною та спеціальними соціологічними теоріями. Мікро- та мікросоціологія.

Основні пізнавальні задачі та функції соціології. Роль соціології у житті суспільства. Місце соціології в системі наук. Соціологія як генералізуюча наука. Зростання ролі соціології у сучасних умовах України.

Тема 2. Історія становлення та основні етапи розвитку соціології.

Передумови виникнення соціології як науки. Етапи розвитку і становлення соціології: протосоціологія, класичний та посткласичний етапи.

Протосоціологія. Соціально-філософські проблеми суспільства і соціального пізнання у спадщині Демокріта, Платона, Арістотеля.

Соціальне знання доби середньовіччя. Теософічні погляди на суспільство Августина Блаженного. Соціальні утопії Т.Мора і Т.Кампанелли.

Соціальні знання і дослідження нового часу (XVII – початок XIX ст.). Особливості розвитку соціального знання нового часу. Теорія «суспільного договору» Томаса Гоббса.

Становлення соціології як самостійної науки. О. Конт – засновник соціології. Обґрунтування О. Контом необхідності нової науки про суспільство. Вчення про «позитивне знання». Класифікація наук та місце в ній соціології. Соціальна статика та соціальна динаміка у вченні О. Конта.

Г. Спенсер як продовжувач позитивістської лінії у соціології. Ідея соціальної революції. Соціальна політика. Соціологія Е.Дюркгейма та її суперечливий характер. Соціальні факти. Колективні уявлення. Соціологізм Е.Дюркгейма. Роль Е.Дюркгейма в історії соціологічної думки.

Розуміюча соціологія Макса Вебера. Поняття соціальної дії та її основні типи. Суб'єкт соціальної дії. Місце М.Вебера в історії соціології. Соціологічне вчення Г. Зіммеля. Асоціації та їх різновиди. Проблема відчуження. Соціологія Ф. Тьоніса та його вчення про спільноти і спілки.

Соціологія марксизму про економічні детермінанти історичного розвитку суспільства. Історія суспільства як процес зміни суспільно-економічних формацій.

Основні школи та напрями в соціології. Соціологія другої половини XX ст. Основні парадигми сучасного соціологічного знання та його структура. «Теорія системи», «теорія раціонального вибору», «теорія обміну», сучасні теорії фемінізму, постмодерністські соціологічні теорії.

Зародження та розвиток української соціології. Політична соціологія М. Драгоманова. Українська ідея М. Грушевського. Ідея національної держави В. Липинського.

Тема 3. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура та соціальна стратифікація.

Зміст поняття «суспільство», його сутнісна характеристика. Суспільство і природа. Системний підхід до вивчення суспільства в соціології. Базисні компоненти суспільного життя: соціальні процеси, взаємодії, відносини та зміни; соціальні спільноти та соціальні інститути; соціальний зв'язок і контроль.

Сутнісні риси суспільства, проблема типологізації суспільств. Характерні риси і тенденції постіндустріального суспільства.

Соціальна структура суспільства та її складові. Соціальна спільнота як предмет сфери соціології. Типологія соціальних спільнот. Основні елементи соціальної структури: соціальні групи, соціальні інститути, соціальні організації, особистість.

Структура, функції і дисфункції соціальних інститутів. Соціальні інститути політики, економіки, релігії, освіти, науки, сім'ї. Зміни соціальних інститутів.

Соціальна стратифікація та соціальна мобільність. Сутність соціальної стратифікації. Історичні типи стратифікації. Виміри стратифікації. Бідність і нерівність. Багаті, вимір нерівності. Вимір бідності.

Рівень життя. Убогість. Депривація. Субкультура бідності. Соціальна мобільність, її види. Міграція.

Тема 4. Соціологія особистості.

Поняття особистості в соціології. Особистість як об'єкт і суб'єкт соціальних відносин, її місце в системі соціальних зв'язків.

Соціальна структура та типологія особистості. Процес соціалізації: етапи (первинна, вторинна), компоненти (освіта та виховання). Соціальна поведінка та фактори її формування.

Соціальний статус і соціальна роль особистості, шляхи їх набуття. Рольовий набір і рольові конфлікти. Девіантна поведінка особистості, її причини та види.

Тема 5. Соціологія культури.

Соціологічне розуміння культури. Структурні компоненти культури. Складові частини і моделі будови культури. Динаміка культури. Основні соціально-історичні типи соціокультурної регуляції. Традиційна регуляція в сучасному суспільстві. Ціннісно-нормативний механізм соціальної регуляції.

Модуль II. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії.

Тема 6. Соціологія сім'ї.

Поняття про предмет соціології сім'ї та гендерної соціології. Основні поняття гендерної соціології, гендерні ролі, проблеми гендерної соціалізації. Гендерні ідеали, стереотипи та тенденції їх змінювання в сучасному суспільстві.

Сім'я і шлюб як соціальні інститути. Функції, структура і типи сімей. Демографічна політика та демографічна ситуація в Україні.

Тема 7. Соціологія молоді.

Соціологія молоді як галузь соціологічного знання. Історія розвитку соціології молоді.

Молодь як специфічна соціально-демографічна група. Юність як соціальна проблема.

Процес інтеграції молоді в суспільні структури. Молодіжна субкультура як фактор соціалізації особистості.

Життєві стратегії молоді. Молодь на ринку праці. Державна молодіжна політика.

Тема 8. Соціологія праці та управління.

Поняття предмета соціології праці та управління. Місце соціології праці та управління у системі соціологічних знань. Система соціальних зв'язків та соціальні відносини в процесі праці та управління. Фактори формування ставлення до праці та управління.

Основні категоріальні характеристики праці: «характер праці», «зміст праці», «умови, види, організація праці». Суб'єктивні характеристики сфери праці: «мотивація», «ставлення до праці», «задоволеність умовами праці», «трудова адаптація», «соціально-психологічний клімат у колективі».

Принципи управління соціальними процесами. Особистість керівника та методи підвищення ефективності його праці і взаємодії з колективом. Поняття соціальних технологій та їх роль у розвитку трудового колективу. Застосування менеджерських засобів і методів праці.

Тема 9. Соціологія політики.

Предмет, методи та функції соціології політики. Історія соціально-політичної думки та становлення соціології політики. Політичне життя суспільства. Політична культура.

Суб'єкти політичної діяльності. Соціальні рухи, організації та політичні партії. Вибори та їх функції в сучасному демократичному суспільстві. Політичні конфлікти та форми їх регулювання. Політична соціалізація: основні етапи, агенти, наслідки. Політична поведінка: основні види та типи. Політичне лідерство: основні теорії та підходи.

Тема 10. Соціологія конфлікту.

Соціологія конфлікту як галузь соціологічного знання. Поняття “соціальний конфлікт”. Причини соціальних конфліктів, їх класифікація, механізм, структура та функції. Поняття соціального конфлікту у фундаментальних теоріях М. Вебера, Г. Зіммеля, К. Маркса.

Проблеми соціології конфлікту в дослідженнях сучасних вчених.

Прогнозування та попередження конфліктів. Стратегії виходу з конфліктної ситуації. Поняття медіації та її роль. Шляхи гармонізації суспільних відносин в українському суспільстві.

Тема 11. Методика організації соціологічних досліджень

Особливості підготовки і проведення соціологічного дослідження. Програма соціологічного дослідження, компоненти, етапи. Поняття вибірки.

Методи збирання соціологічної інформації. Опитування та його види. Спостереження та його види. Експериментальні методи в соціології.

Методи обробки та аналізу емпіричних даних. Процедура інтерпретації результатів соціологічних досліджень. Комп'ютерні програми обробки соціологічних даних. Підготовка практичних рекомендацій.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Мета контрольної роботи.

Така форма самостійної роботи студента, як виконання та захист студентами заочного відділення контрольних робіт застосовується для підвищення теоретичного і методологічного рівня підготовки студентів, забезпечення поглибленого вивчення дисципліни «Соціологія» та більш широкого ознайомлення з проблемами сучасних досягнень у галузі соціологічної теорії та емпіричних соціологічних досліджень. Захист контрольної роботи проводиться під час консультацій, або під час заліку.

Завдання полягає в дослідженні проблемних питань соціологічної науки, що передбачає самостійне опрацювання літератури з однієї із запропонованих тем контрольної роботи та оформленні її результатів за зразком.

2. Вибір варіанту контрольної роботи.

Вибір теми контрольної роботи здійснюється студентом самостійно *за останньою цифрою шифру* та узгоджується з викладачем. На кафедрі фіксується вибраний варіант у журналі реєстрації.

3. Обсяг і оформлення контрольної роботи.

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 10-15 сторінок структурованого тексту, надрукованого на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman 14 pt через 1,5 інтервалу. Поля: зверху - 2 см, знизу – 2 см, справа – 1,5 см, зліва – 3 см, абзац 1, 25 см.

4. Основні етапи виконання контрольної роботи.

4.1. Підбір літератури

Виконання контрольної роботи будується на глибокому вивченні базової літератури з дисципліни. Спираючись на списки літератури, які подані в даному посібнику, студент підбирає собі один з підручників, який знайомить його з проблемою. Зрозумівши проблему, студент використовує енциклопедичні видання, в яких подаються визначення базових понять, а також монографічні роботи, в яких детально розглянуті певні проблеми чи періоди розвитку соціологічної думки. Також окремі питання теми можуть бути розглянуті в спеціальних періодичних виданнях, які, зазвичай, мають електронні варіанти, що розміщені на офіційних сайтах.

Вивчення наукової літератури – серйозна робота. Тому статтю або книгу варто читати з олівцем в руках, роблячи при цьому помітки.

Опрацювання наукових публікацій бажано проводити за етапами:

- загальне ознайомлення з твором в цілому за його заголовками;
- перегляд всього змісту;
- читання в порядку послідовності викладання матеріалу;

- вибіркоче читання будь-якої частини твору;
- виписки матеріалу, який становить науковий інтерес;
- критична оцінка записаного, його редагування та «чистовий» запис фрагменту тексту майбутньої контрольної роботи.

Під час вивчення літератури з вибраної теми використовується не вся інформація, а лише та, яка має безпосереднє відношення до обраної теми і є найціннішою і кориснішою. Таким чином, критерієм оцінки прочитаного є можливість його практичного використання в роботі.

4.2. Визначення структури та складання плану контрольної роботи

План контрольної роботи повинен включати 3-4 проблемних питання, сформульованих на основі попереднього знайомства студента з підбраною літературою. У структурі роботи слід передбачити короткий вступ, основну частину і висновки.

У **вступі** повинні бути присутні такі елементи:

- *Актуальність теми* – це обов'язковий елемент будь-якої самостійної роботи. Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним. Починати її опис здалеку немає особливої необхідності. Досить в межах 1-2 сторінок тексту показати головне – суть проблемної ситуації, з чого буде зрозуміла актуальність теми.

Досить часто проблему ототожнюють із питанням (тобто з положенням, яке також необхідно вирішити). Вважається, що проблема – це теж саме питання, але найбільш важливе і складне. Це так і не так, оскільки специфічною рисою проблеми є те, що для її вирішення необхідно вийти за межі старого, уже досягнутого знання. Що ж стосується питання взагалі, то для відповіді на нього достатньо старого знання, тобто для науки питання не є проблемою.

Отже, з метою розв'язання завдань контрольної роботи, студент повинен акцентувати увагу лише на використанні наявних знань стосовно вирішення питань у галузі соціології (теорії, концепції).

- *Короткий огляд літератури з теми* контрольної роботи повинен показати ознайомлення студента зі спеціальною літературою та його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виокремлювати головне.

- *Формулювання мети* контрольної роботи – це самостійна вивчення питань дослідницького завдання.

В основній частині викладаються матеріали з обраної теми, а також підсумовуються результати з кожного питання.

Висновки - це не просто перелік отриманих результатів виконаної роботи, а їх підсумковий синтез, тобто формулювання того нового, що автор відкрив для себе під час виконання контрольної роботи.

4.3. Написання тексту контрольної роботи та його оформлення

Традиційно основні елементи контрольної роботи розташовуються в такому порядку:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- питання основної частини;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки.

Зміст контрольної роботи повинен базуватися на матеріалі не менше 3-5 спеціальних джерел з аналізом стану проблем та викладання свого власного бачення з розглянутої проблеми.

Посилання на використанні джерела в тексті звіту повинні подаватися за такими зразками:

а) *наприклад, згадування проблеми та її дослідників:*

Осмисленню сутності соціальної системи присвячені роботи Н. Смелзера [1], С. Устича [2] та інших;

б) *приклад використання цитати:* На думку В. Біблієра, «Культура є формою водночас і буття, і спілкування людей різних культур - минулих, теперішніх і майбутніх, форма діалогу і взаємопородження цих культур...» [2, с.24].

Список використаних джерел наводиться в кінці роботи або в алфавітному порядку, або в порядку їх використання в тексті роботи, причому номер в квадратних дужках після відповідного посилання обов'язково повинен відповідати номеру джерела в списку літератури. Для оформлення кожного джерела доцільно використовувати його бібліографічний список (вихідні дані), які зазвичай наводяться на другій сторінці книги (зворот титулу) або інколи на останній сторінці.

Приклад оформлення списку використаних джерел:

для книг (монографії, підручники і навчальні посібники) з кількістю авторів не більше трьох:

1. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій. – Львів: Кальварія, 2003. – 306 с.

для книг з кількістю авторів чотири і більше:

2. Соціологія (Текст): курс лекцій / О.В. Ліхолат, П.А.Дігтяр, С.Ю. Боєва та ін.; під заг. ред. д-ра іст. наук С.О. Костилюєвої. – К.:НТУУ «КПІ», 2010. – 394 с.

для журнальних статей:

3. Абрамов В.І., Шевченко М.М. Системна криза колективної ідентичності: в Україні: геополітичний та геокультурний аспекти // Науковий часопис імені Драгоманова. – Серія № 7. – Релігієзнавство. Культурологія. Філософія: Зб. наук, праць. – К.: НПУ ім. Драгоманова, 2005. – 35 (18). – С. 3 - 11.

для матеріалів з Інтернет – джерел:

необхідно наводити такі дані, які дозволяють при необхідності звернутися до цього джерела: назва статті, автор і повне посилання, а не лише назва сайту, наприклад:

4. Усанова Л. Структури повсякденності в системі соціальної реальності. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2039/1/Usanova.pdf>

Зразок оформлення титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ІСТОРІЇ НАУКИ І ТЕХНІКИ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ»

ВАРІАНТ 23

ТЕМА: «Людина як предмет соціологічного знання»

Виконав: студент Іваненко В.О.

гр. 3-ТТ

Перевірив: доц. Хромова О.І.

Київ – 2020

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

Вступ

1. Людина в структурі соціологічного знання
2. Соціальне та біологічне в людині
3. Типологія, статус та соціальні ролі особистості

Висновки

Список використаної літератури

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ»

Тема 1. Передумови виникнення соціології в ХІХ ст.

Вступ.

1. Соціально-економічні передумови виникнення соціології.
2. Політичні передумови.
3. Наукові (інтелектуальні) передумови появи соціології як окремої науки.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Рущенка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 432 с.

2. Історія соціології : Ч. 1 : Протосоціологія : навч.- метод. посіб. / Оксана Гнатчук ; Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2013. – 239 с.

3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕДУТ, 2013. – С. 42-82.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 2. Соціологія як наука про суспільство.

Вступ.

1. Особливості наукового знання про соціальну реальність. Предмет і об'єкт соціологічного пізнання.

2. Структура соціологічного знання. Мікросоціологія та макросоціологія.

3. Місце соціології в системі наук.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Бакиров В. Миссия социологии в современном мире //Український соціологічний журнал. – 2012. – №1-2. – С. 5-9.
2. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
3. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
4. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 14-41.
5. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 3. О. Конт та його внесок в становлення соціології як науки

Вступ.

1. Огюст Конт і його час. Етапи життя і творчості.
2. Соціологічні погляди О. Конта.
3. Місце О. Конта в історії соціології.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Руценка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 432 с.
2. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник/ О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.:КНЕУ, 2017. – 279 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department of Administration and Marketing Person n/Rakhmanov_istor.pdf
3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
6. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 42-82.
7. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 4. Г. Спенсер та його теорія суспільства

Вступ.

1. Г. Спенсер як один із засновників соціології як науки, особливості його концепції.

2. Системні принципи розвитку суспільства за Г. Спенсером.

3. Соціальна політика у вченні Г. Спенсера.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Руценка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 432 с.

2. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник /О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.:КНЕУ, 2017. – 279 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/Rakhmanov_istor.pdf

3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕДУТ, 2013. – С. 42-82.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 5. Соціологічні погляди Е. Дюркгейма

Вступ.

1. Еміль Дюркгейм: основні віхи життя та творчості.

2. «Соціологізм» як філософське обґрунтування соціології.

3. У пошуках соціальної солідарності: від теорії поділу праці до теорії релігії.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Руценка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 432 с.

2. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник /О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.:КНЕУ, 2017. – 279 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/Rakhmanov_istor.pdf

3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 42-82.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 6. М. Вебер і теорія соціальної дії

Вступ.

1. Основні напрями наукової діяльності М. Вебера.

2. Проблеми методології в гуманітарних науках кінця ХІХ ст.

3. Теорія соціальної дії.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Рущенко ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 432 с.

2. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник /О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.:КНЕУ, 2017. – 279 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/Rakhmanov_istor.pdf

3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 42-82.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 7. Соціологія П. Сорокіна

Вступ.

1. Життя і творчість П. Сорокіна.
2. Соціологія як наука та її предмет в працях П. Сорокіна.
3. Культурні системи, типи культурної ментальності і питання соціокультурної динаміки.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Рущенка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 432 с.

2. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник / О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.:КНЕУ, 2017. – 279 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/Rakhmanov_istor.pdf

3. Історія соціологічної думки: енциклопедичний словник довідник / [за наук. ред. В. М. Пічі [Н.В. Коваліско, В. М. Оніщук, Н. М. Цимбалюк та ін.]. – Львів: «Новий Світ-2000», 2016. – С. 420-422.

4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

6. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 42-82.

Тема 8. Соціологічні погляди І. Франка

Вступ.

1. І.Я. Франко і політичне життя України.
2. Еволюція соціологічних поглядів І.Франка.
3. Трагедія національної ідеї Франка.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Бичук І.О. Світоглядна еволюція поглядів І. Франка як віддзеркалення концептуалізації уявлень про українську національну ідею // Соціологічні студії. – 2012. – № 1. – С. 6-11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/socst_2012_1_3
2. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Руценка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 432 с.
3. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник /О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.:КНЕУ, 2017. – 279 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://kneu.edu.ua/userfiles/Department of Administration and Marketing Person n/Rakhmanov_istor.pdf](https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/Rakhmanov_istor.pdf)
4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
6. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 42-82.

Тема 9. М. Грушевський і українська соціологія

Вступ.

1. Феномен М.С. Грушевського як державного діяча, науковця і громадянина.
2. Історико-соціологічний метод Грушевського та концепція українського історичного процесу.
3. Діяльність Грушевського щодо інституалізації соціології. Український соціологічний інститут.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Руценка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 432 с.
2. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник /О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.:КНЕУ, 2017. – 279 с. – Режим доступу: [https://kneu.edu.ua/userfiles/Department of Administration and Marketing Person n/Rakhmanov_istor.pdf](https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/Rakhmanov_istor.pdf)

3. Лапан Т.Д. Генеза соціологічних поглядів Михайла Грушевського //Вісник Львівського університету. – Серія соціологічна. – 2010. – Вип. 4.– С. 53–59. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_sociology_2010_4_7

4. Лапан Т., Пачковський Ю., Калиняк О. Михайло Грушевський і українська соціологія: від інституціоналізації до історико-соціологічного синтезу// Вісник Львівського університету. Серія історична. – 2019. – Спецвипуск. – С. 777–785. – Режим доступу: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/history/article/view/9894>

5. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

6. Шостак І. В. Внесок Михайла Грушевського у становлення української соціологічної науки // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – Серія «Історичні науки». – Вип. 8. – С. 200-220. – Режим доступу: <http://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/1286>

Тема 10. М. Шаповал як один з засновників вітчизняної соціології

Вступ.

1. Громадсько-політична діяльність Микити Шаповала.

2. Соціологічний аналіз причин поразки Української революції в творах М. Шаповала.

3. Соціологічний аналіз структури української нації та методологія творення визвольної програми в науковому доробку М. Шаповала.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Горбань Ю.А. Соціологічний аналіз структури української нації в науковому доробку Микити Шаповала. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/5972/1/10-1%285%29-8.pdf>

2. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Руценка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 432 с.

3. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник /О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.:КНЕУ, 2017. – 279 с. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department of Administration and Marketing Person n/Rakhmanov_istor.pdf

4. Історія української соціології : навчальний посібник /За заг. ред. К. Батаєвої, В. Бурлачука і В. Степаненка. – К. : Видавничий дом «Кондор», 2018. – 392 с. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/322086994_Istoria_ukrainskoi_sociologii

5. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

6. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 42-82.

Тема 11. Розвиток української соціологічної думки в еміграції

Вступ.

1. Початок і особливості розвитку української соціологічної думки в еміграції.

2. Українські соціологічні студії в еміграції.

3. Національне відродження України і соціологія.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Рущенка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 432 с.

2. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник /О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.:КНЕУ, 2017. – 279 с. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department of Administration and Marketing Person n/Rakhmanov_istor.pdf

3. Історія української соціології : навчальний посібник /За заг. ред. К. Батаєвої, В. Бурлачука і В. Степаненка. – К. : Видавничий дом «Кондор», 2018. – 392 с. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/322086994_Istoria_ukrainskoj_sociologii

4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

5. Черній Л.В. Витоки української соціологічної думки в еміграції// Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент : збірник наукових праць / Ред. кол. : Євтух В. Б. (гол. ред.). – Київ: Фенікс, 2013. – Вип. 13. – с. 12-19. – Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/4382>

6. Черній Л.В. Українські соціологічні студії в еміграції // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – 2014. - Вип. 16. – С. 137-142. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mnf_2014_16_16

Тема 12. Суспільство як соціальна система

Вступ.

1. Поняття й ознаки суспільства як системи.
2. Соціальна структура суспільства.
3. Типологія суспільств. Характеристика традиційного та сучасного суспільства. Динаміка суспільства.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Головаха Є. Українське суспільство: шляхи трансформації //Український соціологічний журнал. – 2016. - №1-2. – С.26-30.
2. Парсонс Т. Соціальна структура і особистість [Текст] : [зб. творів] / Талкотт Парсонс ; пер. з англ. В. Верлоки і В. Кебуладзе. - К. : Дух і літера, 2011. - 337 с. - (ΖΕΤΕΣΙΣ). - Пер. изд. : Social Structure and Personality / Talcott Parsons.
3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 83-111.
6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 13. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність

Вступ.

1. Сутність соціальної стратифікації. Її критерії.
2. Типи стратифікаційних систем.
3. Сутність, види, типи та канали соціальної мобільності

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Кузьмук О. Соціальна стратифікація суспільства: теоретична та емпірична інтерпретація поняття // Соціологічні студії. – 2018. - №1 (12). – С. 27-31. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/socst_2018_1_6
2. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

3. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

4. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 83-111.

5. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 14. Соціальні інститути

Вступ.

1. Поняття «соціальний інститут». Інституціоналізація суспільного життя

2. Види соціальних інститутів .

3. Функції основних соціальних інститутів суспільства.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Литовченко І.В. Теоретико-методологічні засади дослідження соціальних інститутів // Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права. Серія : філософські науки : зб. наук. праць. – К. : КУТЕП, 2012. – Вип. 14. – С. 80-90.– Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/19724>

2. Литовченко І.В. Особливості функціонування соціального інституту освіти в інформаційному суспільстві: соціально-філософський аналіз// Грані. – 2016. - №2 (130) – С. 121-125.

3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 83-111.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 15. Соціальні групи

Вступ.

1. Поняття «соціальна група». Класифікація груп.

2. Особистість в групі.

3. Групова динаміка та лідерство.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Огаренко В. М. Соціологія малих груп : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Огаренко, Ж. Д. Малахова; Гуманіт. ун-т "Запоріж. ін-т держ. та муніцип. упр." – Запоріжжя, 2002. – 291 с.

2. Соціальна психологія груп. Хрестоматі: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад. : Ю. О. Бабаян та ін.] ; за заг. ред. Н. О. Євдокимової. - Миколаїв : Іліон, 2013. – 637 с.

3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 83-111.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 16. Соціальні організації

Вступ.

1. Сутність, основні риси та структура організації.

2. Формальні та неформальні організації.

3. Конфлікти в організації.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій. Підручник. – К.: Каравела, 2018. – 544 с.

2. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

3. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

4. Суровцева, Ірина Юріївна. Соціологія організацій: навч.-метод. посіб. / Суровцева І. Ю. ; Донец. держ. ун-т упр. - Донецьк : Технопарк, 2012. - 131 с. : табл.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 83-111.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 17. Соціологія особистості

Вступ.

1. Особистість як предмет соціологічного дослідження

2. Соціальні типи особистості.

3. Соціалізація особистості: сутність, етапи та агенти.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Москаленко В.В. Соціалізація особистості: монографія / В. Москаленко. – К.: Фенікс, 2013. – 540 с.

2. Москаленко В.В. Соціалізація як соціальний контроль// Актуальні проблеми психології:Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. Том11. – Вип. 10. – К.:Фенікс, 2014. – С.76-90.

3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 112-133.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 18. Соціальний статус і соціальна роль

Вступ.

1. Соціальний статус і соціальна роль особистості, шляхи їх набуття.

2. Рольовий набір і рольові конфлікти.

3. Девіантна поведінка особистості, її причини та види.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Мартинюк І. Соціальні ролі та рольова регуляція в ситуації суспільної нестабільності / І. Мартинюк, Н. Соболева // Соціальні виміри суспільства. – 2013. – Вип. 5. – С. 140-153. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svs_2013_5_12
2. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
3. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
4. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 112-133.
5. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 19. Соціологія культури

Вступ.

1. Сутність, структура та функції культури. Соціологічний підхід до вивчення культури.
  2. Типи, види та форми культури.
  3. Динаміка культури.
- Висновки.
Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Николаенко В.Л. Социология культуры: крат. слов. / В. Л. Николаенко, Л. Г. Николаенко ; Ин-т подгот. кадров гос. службы занятости Украины. - К. : ИПК ГСЗУ, 2011. - 580 с.
2. Покулита І.К. Соціологія культури: навч. посіб. для бакалаврів на пряму підготов. 6.030101 "Соціологія" / І. К. Покулита ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". - К. : Арістей, 2011. - 135 с. - Бібліогр.: с. 118-123.
3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 134-149.
6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 20. Гендерна соціологія

Вступ.

1. Проблематика та основні поняття гендерної соціології.
2. Гендерні ролі та проблеми гендерної соціалізації.
3. Гендерні ідеали, стереотипи та тенденції їх змінювання в сучасному суспільстві.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Маєрчик М. Гендер і стать: від бінарності до багатоманіття (Розділ 1) // Гендер для медій: підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / за ред. М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової. – К.: Критика, 2013. – С. 11-27.

2. Маєрчик М. Розвиток теорій гендеру і статі (Розділ 3) // Гендер для медій: підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / за ред. М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової. – К.: Критика, 2013. – С. 41-58.

3. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: “К.І.С.”, 2004. – 536 с.

4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

Тема 21. Соціологія шлюбу та сім'ї

Вступ.

1. Сім'я як мала група та соціальний інститут. Функції сім'ї.
2. Типологія шлюбу та сім'ї.
3. Основні тенденції розвитку сім'ї. Сучасна демографічна політика.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Демографічна та соціальна статистика / Населення та міграція. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ds.htm

2. Лукашевич М.П. Соціологія сім'ї. Теорія та практика. – Навч. посібник. – Київ: ІПК ДСЗУ, 2012. – 186 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/2253848/>

3. Соціологія сім'ї : конспект лекцій для студентів спеціальності 054 «Соціологія» у 2-х частинах. Ч. I. Сім'я як соціальний інститут / Н.О. Ляшенко,

Н.М. Семке. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 96 с. – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/39139/1/Book_2018_Liashenko_Sotsiologhiiia_simi_Ch_1.pdf

4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 22. Соціологія молоді

Вступ

1. Соціологія молоді як галузь соціологічного знання.
2. Молодь як специфічна соціально-демографічна група суспільства.
3. Ціннісні орієнтації та життєві стратегії сучасної молоді. Державна молодіжна політика та головні проблеми молоді сьогодні.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Богомаз К. Ю. Соціологія молоді: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / К. Ю. Богомаз, І. І. Мачуліна, Л. М. Сорокіна ; Дніпродзерж. держ. техн. ун-т. - Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2011. - 355 с.

2. Підлісний М.М. Соціологія молоді: навчально-методичний посібник для курсантів денної форми навчання / М.М. Підлісний. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. – 91 с.

3. Савчук А.В. Динаміка ціннісних орієнтацій української молоді // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2012. – Вип. 16. – С. 60-67. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2012_16_10

4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

6. Черниш Н.Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н.Й. Черниш. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009.

Тема 23. Соціологія праці

Вступ.

1. Об'єкт, предмет та завдання соціології праці
2. Сутність, функції та соціальні аспекти праці
3. Фактори формування ставлення до праці. Мотивація трудової діяльності.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Лукашевич М.П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2004. – 464 с.
2. Соціологія праці : підручник / М. П. Лукашевич. – К. : Либідь, 2004. – 440 с.
3. Соціологія праці : опорний конспект лекцій / уклад. О. Б. Кіреєва. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2009. – 44 с.
4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
6. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕДУТ, 2013. – 189-209.

Тема 24. Соціологія управління

Вступ.

1. Сутність, принципи та функції управління
2. Характеристика стилів управління. Особистість керівника та методи підвищення ефективності його праці і взаємодії з колективом.
3. Поняття соціальних технологій та їх роль у розвитку трудового колективу.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Бех В.П. Соціальне управління у контексті саморегуляції соціального організму країни : монографія/ Володимир Бех, Юлія Бех, Сергій Попов ; [за наук. ред. д-ра філос. наук, проф. В. П. Беґа]. – Запоріжжя : Просвіта, 2012. – 571 с.
2. Лукашевич М.П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2004. – 464 с.

3. Плахова О. М. Соціологія управління: Навчально-методичний посібник для студентів соціологічного факультету. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 128 с. – Режим доступу: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>

4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

6. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 189-209.

Тема 25. Соціологія політики

Вступ.

1. Об'єкт, предмет, категорії та завдання соціології політики
2. Історія соціально-політичної думки та становлення соціології політики.
3. Суб'єкти політичної діяльності. Соціальні рухи, організації та політичні партії.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Соціологія політики : підручник : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : у 2 ч. / За ред. В. А. Полторака, О. В. Петрова, А. В. Толстоухова. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2011 . Ч. 1. - 2011. - 398 с. : табл.

2. Соціологія політики: хрестоматія : у 2 т. / Авт.-упоряд.: В. А. Полторак, О. В. Петров, А. В. Толстоухов ; ред. кол.: А. В. Толстоухов та ін. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2010 . Т. 1, ч. 1. – 2010. – 463 с. : табл. – Текст укр. та рос.

3. Соціологія політики: хрестоматія : у 2 т. / Авт.-упоряд.: В. А. Полторак, О. В. Петров, А. В. Толстоухов ; ред. кол.: А. В. Толстоухов та ін. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2010 . Т. 1, ч. 2. – 2010. – 363 с. – Текст укр. та рос.

4. Соціологія політики [Текст] : хрестоматія : у 2 т. / Авт.-упоряд.: В. А. Полторак, О. В. Петров, А. В. Толстоухов ; ред. кол.: А. В. Толстоухов та ін. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2010. Т. 2, ч. 1. – 2010. - 359 с. : табл. – Текст укр. та рос.

5. Соціологія політики: хрестоматія : у 2 т. / Авт.-упоряд.: В. А. Полторак, О. В. Петров, А. В. Толстоухов ; ред. кол.: А. В. Толстоухов та ін. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2010 . Т. 2, ч. 2. – 2010. – 309 с. : табл. – Текст укр. та рос.

6. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 209-225.

Тема 26. Соціологія конфлікту

Вступ.

1. Соціологія конфлікту як галузь соціологічного знання. Поняття «соціальний конфлікт».

2. Сутність, причини, механізм, наслідки та функції конфлікту.

3. Класифікація конфліктів

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Гірник А.М. Основи конфліктології. – К. : Києво-Могилянська академія, 2010. – 222 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/2965895/>

2. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. – Х. : Право, 2012. – 128 с.

3. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. – К.: Професіонал, 2006. – 288 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1779821/>

4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕДУТ, 2013. – С. 189-209.

6. Хрестоматія по конфліктології: в 3 т. / Харьк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009 .Т. 1 / Сост.: В. Н. Николаевский (отв. ред.) [и др.]. – 552 с.

Тема 27. Управління конфліктами

Вступ.

1. Проблеми соціології конфлікту в дослідженнях сучасних вчених. Прогнозування та попередження конфліктів.

2. Стратегії виходу з конфліктної ситуації.

3. Поняття медіації та її роль.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Гірник А.М. Основи конфліктології. – К. : Києво-Могилянська академія, 2010. – 222 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/2965895/>

2. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. – Х. : Право, 2012. – 128 с.

3. Лєко Б., Чуйко Г. Медіація. Підручник. – К.: Видавництво «Книги – XXI», 2014. – 464 с.

4. Уокер Ф. Чому виникають конфлікти? Причини. Етапи розв'язання. Наслідки. – Харків: Віват, 2018. – 80 с.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕДУТ, 2013. – С. 189-209.

6. Хрестоматія по конфліктології: в 3 т. / Харьк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009 .Т. 1 / Сост.: В. Н. Николаевский (отв. ред.) [и др.]. – 552 с.

Тема 28. Організація та проведення соціологічного дослідження

Вступ.

1. Сутність, функції, цілі та етапи проведення соціологічного дослідження.

2. Класифікація соціологічних досліджень.

3. Обробка та аналіз результатів соціологічного дослідження.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література

1. Максимович О. В. Основи методології та методів соціологічних досліджень: навчально-методичний комплекс для студентів напряму 0301 «Філософія» / О. В. Максимович. - Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. – 112 с. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/skm4264.pdf>

2. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. – 2-ге видання, доп., Київ, 2007 - 320 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/749177/>

3. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

4. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

5. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕДУТ, 2013. – С. 189-209.

6. Харченко О.І. Порівняльна характеристика методологічних підходів у соціологічних дослідженнях / О. І. Харченко // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2011. – Вип. 13. – С. 103-110. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2011_13_19

Тема 28. Методи збирання соціологічної інформації

Вступ.

1. Методологія та її місце в конкретних соціологічних дослідженнях. Метод спостереження: позитивні риси та недоліки.

2. Опитування та експеримент: види та переваги.
3. Контент аналіз (метод аналізу документів).

Рекомендована література

1. Вербець В.В. Методика організації та проведення соціологічного дослідження: Навчально-методичний посібник. – Березно. - 2008. – 231 с. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/12241148.pdf>
2. Максимович О. В. Основи методології та методів соціологічних досліджень: навчально-методичний комплекс для студентів напряму 0301 «Філософія» / О. В. Максимович. - Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. – 112 с. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/skm4264.pdf>
3. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. – 2-ге видання, доп., Київ, 2007 - 320 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/749177/>
4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
6. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 189-209.

Тема 30. Сучасні соціологічні парадигми та перспективи розвитку соціології

Вступ.

1. Макросоціологічні теорії: структурний функціоналізм, теорія соціального конфлікту, теорія соціальних систем.
2. Мікросоціологічні теорії: теорія соціального обміну, символічний інтеракціонізм.
3. Перспективи розвитку соціології.

Висновки.

Список використаної літератури.

Рекомендована література.

1. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Руценка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 432 с.
2. Історія соціології (у 2-х кн.) – [Електронний ресурс]: навчальний посібник /О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.: КНЕУ, 2017. – 279 с. – Режим доступу:

https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/Rakhmanov_istor.pdf

3. Семке Н.М. Розвиток теоретичної та емпіричної соціології в Україні: проблеми й перспективи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://narodna-osvita.com.ua/74-rozvitok-teoretichnoyi-ta-emprichnoyi-socologyi-v-ukrayin-problemi-y-perspektivi.html>

4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. Навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / За заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.

5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

6. Філіпов В.К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – С. 42-82.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Конспект лекцій з дисципліни «Соціологія» для студентів всіх спеціальностей /Укл.: Мачуліна І.І.–Дніпродзержинськ, ДДТУ, 2015. – 61с.
2. Курчаба Т. Соціологія: навч.-метод. посібник / Т.Курчаба. – Л.: ПП Сорока Т.Б., 2015. – 184 с.
3. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ за заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 360 с.
4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
5. Танчин І.З. Соціологія: Навч. посіб – 4-те вид., перероб. ідоп. – К.: Знання, 2013. – 351 с.
6. Філіпов В. К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 287 с.

Допоміжна

1. Вербець В.В. Методика організації та проведення соціологічного дослідження: Навчально-методичний посібник. – Березно. - 2008. – 231 с. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/12241148.pdf>
2. Загороднюк Т. Концепции постсоветской трансформации общества Т.И. Заславской и Н.В. Паниной. – К.: Институт социологии НАН Украины, 2013. – 164 с.
3. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Руценка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 432 с.
4. Історія соціології (у 2-х кн.) – [Електронний ресурс]: навчальний посібник /О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. – К.: КНЕУ, 2017. – 279 с. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/Rakhmanov_istor.pdf
5. Історія соціології : навч. посіб. / Агаларова К. А. [та ін.] ; за ред. д-ра соц. наук, проф. І. П. Руценка ; Нац. ун-т «Харків. Політехн. Ін-т». – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 432 с.
6. Історія соціології : Ч. 1 : Протосоціологія : навч.- метод. посіб. / Оксана Гнатчук ; Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2013. – 239 с.

7. Максимович О. В. Основи методології та методів соціологічних досліджень: навчально-методичний комплекс для студентів напряму 0301 «Філософія» / О. В. Максимович. - Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. – 112 с. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/skm4264.pdf>
8. Общество без доверия / Под редакцией Е. Головахи, Н. Костенко, С. Макеева. - Киев: Институт социологии НАН Украины, 2014. – 338с.
9. Пилипенко В.Є. Українська соціологія сьогодні: дослідження основних сфер життєдіяльності суспільства. – Львів: ЗУКЦ, 2012. – 326 с.
10. Семке Н.М. Розвиток теоретичної та емпіричної соціології в Україні: проблеми й перспективи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://narodna-osvita.com.ua/74-rozvitok-teoretichnoyi-ta-empirichnoyi-socologiyi-v-ukrayin-problemi-y-perspektivi.html>
11. Стан сингулярності: соціальні структури, ситуації, повсякденні практики / С. Макеев, С. Оксамитна, А. Домаранська, О. Іванов, Т. Костюченко, Л. Малиш, Т. Марценюк, С. Стукало ; за ред. С. Макеева і С. Оксамитної. – К. : НаУКМА, 2017. – 180 с.
12. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір / За наук. ред. М.О. Шульги. - Київ: Інститут соціології НАН України, 2017. - 198 с.
13. Степаненко В.П. Громадянське суспільство: дискурси і практики / Віктор Степаненко. — К.: Ін-т соціології НАН України, 2015. – 420 с.
14. Смилова морфологія соціуму / За ред. Н.Костенко. – К.: ІС НАН України. – 2012.
15. Соціально-психологічні чинники інтеграції українського соціуму/ [О.Г.Злобіна, М.О.Шульга, Л.Д. Бевзенко та ін.] ; за наук. ред. О.Г.Злобіної. – Київ : Інститут соціології НАН України, 2016. – 276 с.
16. Сучасні методи збору і аналізу даних в соціології. Матеріали VI Міжнародних соціологічних читань пам'яті Н.В.Паніної. - К.: ІС НАНУ, 2013.
17. Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. Випуск 3 (17) / Головні редактори д. екон. н. В.М.Ворона, д. соціол. н. М.О.Шульга. – Київ : Інститут соціології НАН України, 2016. – 550 с.: Розділ 1; Розділ 2; Розділ 3.
18. Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. Випуск 2 (16) / Головні редактори д. екон. н. В.М.Ворона, д. соціол. н. М.О.Шульга. – Київ : Інститут соціології НАН України, 2015. – 780 с.
19. Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. Випуск 1 (15), Т. 1 / Головні редактори д. екон. н. В.М.Ворона, д. соціол. н. М.О.Шульга. – Київ. Інститут соціології НАН України, 2014. – 650 с.
20. Харченко О.І. Порівняльна характеристика методологічних підходів у соціологічних дослідженнях / О. І. Харченко // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2011. – Вип. 13. – С. 103-110. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2011_13_19

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/node/554> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, каталоги.
2. <http://i-soc.com.ua/> - Інститут соціології НАН України
3. <http://www.gumer.info/> – Библиотека «Гумер – гуманитарные науки».
4. <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=about> – Київський міжнародний інститут соціології